

# Läkemedelsförråd i kommunala boenden - Ansvarsfördelning och riktlinjer

## Innehåll

|                                                            |   |
|------------------------------------------------------------|---|
| Syfte och omfattning.....                                  | 1 |
| Allmänt .....                                              | 1 |
| Ansvar och roller .....                                    | 2 |
| Ekonomiskt ansvar .....                                    | 2 |
| Läkemedelskommittén .....                                  | 2 |
| Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska .....                    | 2 |
| För kommunalt boende ansvarig läkare .....                 | 2 |
| Sjuksköterska med rekvisitionsrätt .....                   | 2 |
| Beskrivning .....                                          | 3 |
| Nyttjande av läkemedel ur kommunalt läkemedelsförråd ..... | 3 |
| Dokumentation .....                                        | 3 |
| Beställning av läkemedel till läkemedelsförråd .....       | 3 |
| Sortimentsarbete .....                                     | 4 |
| Referenser.....                                            | 4 |

## Syfte och omfattning

Syftet med detta dokument är att tydliggöra ansvarsfördelning och riktlinjer för läkemedelsförråd på kommunala särskilda boenden i Gävleborg.

## Allmänt

Läkemedel till boende på kommunernas särskilda boenden förskrivs till den enskilde patienten på recept och hämtas ut från apotek eller tillhandahålls via dosdispensering.

På kommunernas särskilda boenden finns läkemedelsförråd som under vissa omständigheter ska fungera som ett komplement till dosordinerade läkemedel och läkemedel förskrivna på recept. Läkemedel ur läkemedelsförråden ska endast användas vid situationer angivna i detta dokument.

Det finns två typer av läkemedelsförråd på kommunala särskilda boenden:

- **Akutförråd** har kommunerna rätt att upprätta på samtliga särskilda boenden
- **Utökat förråd** har kommunerna rätt att upprätta på särskilda boenden med korttidsplatser

## Ansvar och roller

### Ekonomiskt ansvar

Den hälsocentral som är ansvarig för det kommunala boendet står för kostnaden för de läkemedel som, i enlighet med detta dokument, beställs till läkemedelsförrådet.

### Läkemedelskommittén

Läkemedelskommittén ansvarar för att, i samråd med kommuner och representanter från Primärvården, ta fram detta dokument med ansvarsfördelning och riktlinjer. Dokumentet fastställs av Läkemedelskommittén.

Läkemedelskommittén ansvarar vidare för att fastställa en förteckning över vilka läkemedel som får beställas till kommunernas akutförråd, och ska verka som ett stöd för enskild ansvarig läkare vid fastställande av sortiment i utökade förråd på korttidsboenden.

Läkemedelskommittén ansvarar även för att ta fram ett förslag på vilka läkemedel som ska få ges av kommunens sjuksköterskor på ordination enligt generella direktiv.

### Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska

Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska (MAS) är övergripande kvalitetsansvarig för läkemedelsförråden och utser en eller flera sjuksköterskor som ansvarar för beställning och förvaring av läkemedel i respektive läkemedelsförråd.

Beställning, förvaring, användning och dokumentation av läkemedlen, samt skötsel av förrådet, ska ske enligt gällande föreskrifter och riktlinjer/lokala instruktioner inom kommunen.

### För kommunalt boende ansvarig läkare

Läkare och sjuksköterskor med förskrivningsrätt ansvarar för att ordinera läkemedel ur läkemedelsförråden enligt riktlinjer och lokala instruktioner.

På korttidsboenden med utökat läkemedelsförråd ska ansvarig läkare fastställa vilka läkemedel som ska finnas i sortimentet. Stöd i arbetet kan vid behov fås av Läkemedelsenheten.

### Sjuksköterska med rekvisitionsrätt

Sjuksköterska med behörighet att beställa läkemedel till läkemedelsförrådet ansvarar för att följa befintliga riktlinjer och lokala instruktioner. Beställningarna ska göras enligt fastställda sortiment, och beställande sjuksköterska ansvarar för att inte beställa mer läkemedel än vad som förväntas gå åt under läkemedlets hållbarhetstid.

## Beskrivning

### Nyttjande av läkemedel ur kommunalt läkemedelsförråd

Läkemedelshanteringen på kommunala särskilda boenden och korttidsboenden är att betrakta som öppen vård, vilket innebär att läkemedel till den enskilde patienten ska förskrivas på recept och hämtas ut från apotek eller tillhandahållas via dosdispensering.

Akutförråd och utökat förråd är under vissa omständigheter ett komplement till dosorderade läkemedel och läkemedel förskrivna på recept. Läkemedelsförråden ersätter inte sjukvårdens ansvar att skicka med läkemedel vid hemgång/utskrivning från slutenvården.

Syftet med läkemedlen i akutförråden är:

- Att akutläkemedel finns tillhands så att patientens tillstånd snabbare kan förbättras vid akuta situationer.
- Att akuta dosändringar och nyinsättningar av läkemedel kan åtgärdas snabbt utan att apoteksexpedition eller leverans av dosdelade läkemedel behöver inväntas. Läkaren har ansvar att avgöra om apoteksexpedition/ leverans av dosdelade läkemedel kan inväntas eller ej.
- Att patienter som ordineras en kur med behandlingstid på upp till två veckor (till exempel antibiotika), kan föras med hela kuren.

Uttag från läkemedelsförråden sker enligt generella direktiv och/eller efter ordination av läkare.

Läkare, distriktssköterskor och sjuksköterskor i exempelvis hemsjukvård eller palliativa team kan vid tillfälligt behov av läkemedel hämta läkemedel från de kommunala läkemedelsförråden. Detta ska ske enligt lokal rutin för att säkerställa att endast behöriga personer har möjlighet att hämta läkemedel ur förrådet.

### Dokumentation

Uttag och överlämnande av läkemedel dokumenteras enligt gällande lokala instruktioner från MAS. Narkotika bokförs enligt gällande instruktioner fastställda av MAS.

### Beställning av läkemedel till läkemedelsförråd

Beställningar görs enligt Regionens avtal om läkemedelsförsörjning (avtal t.o.m. 2025-01-31 med ApoEx). Rutiner för beställning finns i de kommunala riktlinjerna för läkemedelshantering.

## Sortimentsarbete

Sortimenten i de kommunala läkemedelsförråden ska vara harmoniserade över Gävleborg och anpassade till Läkemedelskommitténs rekommendationer och Region Gävleborgs läkemedelsupphandling.

Revidering ska göras årligen, samt vid förändringar i rekommendationer eller behandlingsriktlinjer. Önskemål om förändring i sortimenten ska skickas av ansvarig läkare till [lakemedelsenheten@regiongavleborg.se](mailto:lakemedelsenheten@regiongavleborg.se).

Fastställt sortiment i akutförråd finns tillgängliga på Läkemedelskommitténs hemsida: [www.regiongavleborg.se/lakemedel](http://www.regiongavleborg.se/lakemedel).

## Referenser

| Dokumentnamn                                                         |
|----------------------------------------------------------------------|
| Kommunala riktlinjer för läkemedelshantering (Läkemedelspärm)        |
| <a href="#">Läkemedelssortiment - akutförråd Gävleborgs kommuner</a> |
| <a href="#">Läkemedelshantering Region Gävleborg</a>                 |